

ETELÄ-SAVON
MAAKUNTALIITTO

Etelä-Savon maakuntaliiton talousarvio 2010 ja taloussuunnitelma 2010-2012

Etelä-Savon maakuntaliiton julkaisu 100:2009

**Etelä-Savon maakuntaliiton talousarvio 2010
ja taloussuunnitelma 2010-2012**

ETELÄ-SAVON MAAKUNTALIITON JULKAISU 100:2009

**ETELÄ-SAVON MAAKUNTALIITON TALOUSARVIO 2010
JA TALOUSSUUNNITELMA 2010-2012**

Etelä-Savon maakuntaliiton julkaisu 100:2009
Teroprint

Painosmäärä 250 kpl
Mikkeli 2009

Etelä-Savon maakuntaliitto
Hallituskatu 3 A 50100 MIKKELI
puh. 015-321 130 email: kirjaamo@esavo.fi faksi 015-321 1359

ISBN 978-952-5093-81-0
ISSN 1455-2930

SISÄLLYS

sivu

ESIPUHE

Tekemisen meininki

ALUEKEHITYS

Toiminnan painopisteet 2010	1
Maakuntaohjelma toimeenpanee <i>Uusiutuva Etelä-Savo</i> -strategiaa	1
Toteuttamissuunnitelma sisältää keskeiset toimet ja hankkeet	1
EU:n rakennerahasto-ohjelmat rahoittavat strategian toimeenpanoa	1
ENPI-ohjelma edistää Venäjä-strategiaa	2
Maakunnan kehittämisraha tukee strategian ja maakuntaohjelman toteutusta	2
Yhteistyömenettelyt kehittyvät Alku-uudistuksen edellyttämällä tavalla	2
EU:n uutta rakennerahastokautta valmistellaan	3
Elinkeinoja ja niiden toimintaympäristöjä kehitetään strategian mukaisesti	3
Matkailuelinkeinoja vahvistetaan	3
Koulutuksen ja tutkimuksen kilpailukyvyistä huolehditaan	4
Nopea laajakaistayhteys kaikkien ulottuville	4
Kulttuurin näkyvyys kohenee	5
Kansainvälisyyden painopisteenä Venäjä	5

ALUESUUNNITTELU

Toiminnan painopisteet 2010	6
Maakuntakaavan toteuttamista edistetään	6
Alue- ja yhdyskuntarakenteen ja kuntakaavoituksen asiantuntija-palvelut ja lausunnot	7
Saimaan virkistysalueyhdistys	7

EDUNVALVONTA

Toiminnan painopisteet 2010	8
Kunnallistalouden ja palvelurakenteiden kehitys keskeinen työsarka	8
Hallitusohjelman tavoitteet täsmentyvät	8
Rakennemuutokseen lievennystä	8
Liikennehankkeiden eteneminen tärkeää	8
Vaikuttajia tavataan säännöllisesti	9

HALLINTO

Toiminnan painopisteet 2010	10
Perussopimuksen uudistaminen	10
Sisäisen valvonnan kehittäminen	10
Viraston toiminnan tehostaminen	10
Voimavarat strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi	10
Henkilöresurssit	10
Taloudelliset resurssit	12
Maakuntaliiton talousarvio	13
Talousarvioehdotuksen perustelut	14
Talousarvion rakenne	14
Talousarvioon sisältyvät hankkeet	14

Esipuhe

Tekemisen meininki

Vaikka vientilama koettelee myös Etelä-Savoa, maakunnassa on vahva tekemisen meininki. Se näkyi maakuntaliitonkin ikkunasta, jonka alla rakennetaan Mikkelin toriparkkia. Työt Viitostielällä ovat käynnissä ja Savonlinnassa ovat alkaneet jo uuden rinnakkaisväylän siltatyöt.

Myös merkittäviä yksityisiä investointeja on sekä käynnissä että tulossa maakuntaan. Kesä 2009 oli hyvä Etelä-Savon matkailulle. Tunnetut kulttuurijuhlat ja urheilutapahtumat, kuten Jukolan Viesti ja St. Michel Ravit onnistuivat erinomaisesti. Vuoden 2010 Matkamessuilla maakunta tekee ensimmäistä kertaa mittavan yhteisponnistuksen, jotta matkailuvuodesta tulisi vielä aiempaa parempi.

Maakuntavaltuusto hyväksyi toukokuussa Savonlinnassa maakunnalle uuden strategian ja maakuntakaavan. Myös markkinointi-ilme uudistettiin. Maakunnan kaikilla keskeisillä toimijoilla on nyt yhteinen tahtotila siitä, mihin pyrimme ja miksi. Tiedämme tavoitteet ja seuraavat käytännön toimet.

Uusiutuva Etelä-Savo ei ole ns. savolainen projekti. Maakuntaliitolla on päävastuu siitä, että strategia muuttuu sanoista teoiksi. Jäsenkuntien, yritysten, eri yhteisöjen ja viime kädessä kaikkien eteläsavolaisten asenteista, neuvokkuudesta ja tahdosta riippuu kuitenkin, olemeko vuoteen 2015 mennessä muuttovoittoinen, menestyvä Saimaan maakunta.

Kansantalouden ennakkotiedot vuodelta 2007 viittaavat siihen, että Etelä-Savo paransi sijoitustaan maakuntien bkt/asukas -vertailussa: alueellinen bruttokansantuottemme ylitti 4,1 miljardia euroa. Koko maan keskiarvoon verrattuna aluetuottemme kohosi peräti 2,9 prosenttiyksiköllä, ja ohitimme hyvän naapurimme Pohjois-Karjalan.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etna ennustaa, että Etelä-Savo kärsii nykyisestä lamasta useita muita maakuntia vähemmän ja että aluetaloutemme lähtee lähivuosina nousuun neljän ripeimmin toipuvan maakunnan joukossa. Toivottavasti vuoteen 2012 ulottuva ennuste pitää kutinsa.

Elokuun lopun väestötilaston mukaan menetimme alkuvuonna 2009 silti 712 ihmistä, josta muuttotappion osuus oli 213 henkeä. Maakunnan väkiluku on vuoden 2010 alussa noin 155 500 henkeä ja keski-ikä maan korkein eli 45,2 vuotta. Elokuun 2009 loppuun mennessä syntyi alkuvuodesta vain 880 lasta.

Haasteita siis riittää, eikä niiden voittamista helpota vaikeutuva kuntatalouden tilanne. Vuosi 2008 oli varsin hyvä Etelä-Savonkin kuntataloudessa. Kuluvasta vuodesta tulee jo selvästi huonompi, ja vuodet 2010 ja 2011 ovat vaikeita, ellei kansainvälisen talouden nousu ole odotettua nopeampaa.

Etelä-Savon kuntatalous on selvästi muuta maata heikompi. Kertyneitä alijäämiä on 21,4 miljoonaa euroa eli 137 euroa asukasta kohti, toiseksi eniten koko maassa. Heikko kuntatalous vie pohjaa tarvittavilta kehitysinvestoinneilta ja vaarantaa ennen pitkää kansalaisten tarvitsemat peruspalvelut.

Tästä huolimatta kunta- ja palvelurakennemuutos on edennyt maakunnassa hitaasti, eikä riittäviä päätöksiä ole vielä kukaan kyettä tekemään. Valmistelut seudullisten sosiaali- ja terveyspalveluiden uudelleenorganisoinniksi ovat kuitenkin käynnissä sekä Mikkelin seudulla että Keski-Savossa Pieksämäen ja Varkauden kesken.

Vuosi 2010 näyttää, syntykö ja missä määrin Etelä-Savoon uusi kunta- ja palvelurakenne. On syytä varautua siihen, että Keski-Savon ratkaisut voivat nostaa keskusteluun myös maakuntarajan Pohjois- ja Etelä-Savon välillä.

On välttämätöntä, että asukkaiden palvelujen turvaamiseksi kuntatalous saatetaan nykyistä kestävämmälle pohjalle. Verotulojen ehtyessä tarvitaan sekä tiukkaa menokuria ja omaisuusjärjestelyjä että päätöksiä palvelutuotannon rakenteellisista uudistuksista.

Olisi kaikin puolin hyvä, jos tarvittavat uudistukset kyettäisiin tekemään itse, eikä kunnissa jäätäisi odottamaan valtion pakottavaa lainsäädäntöä. Kovat tosiasiat ovat kuitenkin kaikkien tiedossa, eivätkä väestö- ja talousluvut ole lähitulevaisuudessa muuttumassa ainakaan parempaan suuntaan.

Valtion uudet aluehallintovirastot aloittavat työnsä 1. tammikuuta 2010. Itä-Suomen kolmen maakunnan aluehallintoviraston pääpaikka on Mikkeli. Etelä-Savoon tulee valtakunnallisia aluehallintoviranomaisten tukitehtäviä ja oma Ely, jossa on kaksi päävastuualuetta: työvoima- ja elinkeinoasiat sekä ympäristöasiat. Maakunta pärjäsikin aluehallintoremontissa kohtuullisen hyvin. Suurin muutos on se, että Etelä-Savon liikenneasioita hoidetaan vastaisuudessa Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen voimin. Muutos on otettava mahdollisuutena, ei uhkana.

Uuden aluekehityslain myötä maakuntaliittojen valta ja vastuu lisääntyy ennen muuta strategisella tasolla. Maakuntaohjelman ohjaava vaikutus myös valtion aluehallintoviranomaisten työhön nähden korostuu. Koulutustarpeiden ennakoinnin, alueellisten liikennejärjestelmien suunnittelun sekä laaja-alaisten luonnonvara- ja ympäristösuunnitelmien laadinnan vetovastuu siirtyy entistä selkeämmin liitoille. Myös aiemmin lääninhallitukselle kuuluneiden EAKR-varojen suuntaaminen tulee maakuntaliiton vastuulle eräiden muiden tehtävien ohella.

Valmiudet suurempaan vastuunkantoon on luotava ensi vuoden aikana. Tehtävän haastavuutta korostaa, että uusien tehtävien vaatimista lisäresursseista ei ole varmuutta. Tämä edellyttää henkilöstön kouluttamista ja myös toimenkuvien tarkistuksia osana viraston organisaation uudistamista. Liiton työtä ohjaava perussopimus saatetaan ajan tasalle. Perussopimuksen uudistamista edellyttää myös maakuntien yhteistoiminta-alueen muodostaminen.

Etelä-Savo tavoittelee positiivista käännettä aluekehitykseen kokoamalla entistä tiiviimpään yhteistyöhön kaikkia Itä-Suomen viittä maakuntaa. Olemme valmiit tekemään aluekehityslain mukaisia yhtäpitäviä päätöksiä sekä Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan että myös Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson kanssa.

Viime kädessä avain parempaa huomiseen ei kuitenkaan löydy hallintorakenteista. Toki niidenkin on kuitenkin oltava mahdollisimman vaikuttavia ja tehokkaita, jotta hyvinvointipalvelujen varsinaiseen etulinjaan, kouluihin, sairaaloihin ja vanhustenhuoltoon, riittää voimavaroja.

Maakunnan ja sen asukkaiden hyvinvoinnin ratkaisee pitkälti yksityisen yritystoiminnan menestys ja kasvu. Sen ohella me kaikki voimme vaikuttaa esimerkiksi omilla elämäntapa- valinnoillamme ja asenteillamme siihen, kuinka suuri on terveydenhuollosta kunnille koitava lasku nyt ja tulevaisuudessa.

Meiltä kaikilta vaaditaan paitsi osaamista ja ahkeraa työntekoa myös kohdallaan olevaa, oikeaa asennetta: Tekemisen meininkiä. Ja sitähan Etelä-Savosta löytyy, vaikka muille jaettavaksi.

Mikkelissä 13.10.2009

Matti Viialainen
maakuntajohtaja

Aluekehitys

Toiminnan painopisteet 2010

Maakuntaliitto edistää Uusiutuva Etelä-Savo -maakuntastrategian toimeenpanoa. Liitto myös omalta osaltaan vastaa strategian toimeenpanosta. Aluekehitysviranomaisena liitto vastaa aluekehitystyöhön, ohjelmatyöhön ja ennakkointiin liittyvistä tehtävistä, esimerkiksi maakuntaohjelman ja sitä toteuttavien rahoitusohjelmien laadinta ja toimeenpanon edistäminen sekä ne lisätehtävät, joita aluehallinnon laaja lakiuudistus (ns. Alku-hanke) tuo tullessaan 1. tammiukuuta 2010.

Maakuntaliitto myös edistää maakunnan kuntien toimintaedellytyksiä, vahvistaa elinkeinoelämän toimintaympäristöä ja parantaa maakunnan asukkaiden elinoloja käytettävissään olevin keinoin.

Maakuntaohjelma toimeenpane *Uusiutuva Etelä-Savo* -strategiaa

Maakuntaohjelma on maakuntaliiton tärkein aluekehittämistyökalu: ohjelmassa sovitaan *Uusiutuva Etelä-Savo* -strategian keskeiset toimenpidelinjaukset vuosille 2011-2014.

Uuden maakuntaohjelman valmistelu alkoi vuonna 2009. Vuonna 2010 valmistelu jatkuu, ja maakuntavaltuusto saa ohjelman hyväksyttäväkseen keväällä 2010. Ohjelma laaditaan laajassa yhteistyössä maakunnan toimijoiden – kuntien, valtion aluehallinnon, yritysten sekä tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatio-toimijoiden ja järjestöjen – kanssa, ja siitä pyydetään keskeisten toimijoiden lausunnot. Kansalliset erityisohjelmat, kuten seudulliset koheesio- ja kilpailukykyohjelmat ja osaamiskeskusohjelmat, sovitetaan yhteen maakuntaohjelman kanssa.

Toteuttamissuunnitelma sisältää keskeiset toimet ja hankkeet

Vuosittain laadittava maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma (Totsu) on maakunnan budjettiesitys. Totsussa sovitaan keskeisistä *Uusiutuva Etelä-Savo* -strategiaa toteuttavista toimenpiteistä ja hankkeista. Totsu-menetelmä on kehitetty ja testattu useita vuosia, ja vuonna 2010 *Alku*-hankkeen myötä menetelmä kytkeytyy entistä tiiviimmin valtion aluehallinnon tulossopimusneuvotteluihin.

Toteuttamissuunnitelma laaditaan laajassa yhteistyössä kuntien ja alueviranomaisten kanssa siten, että maakuntahallitus voi hyväksyä sen syksyllä 2010. Totsu toimii myös maakunnan edunvalvonnan keskeisenä muistilistana.

EU:n rakennerahasto-ohjelmat rahoittavat strategian toimeenpanoa

EU:n rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanossa rahoitusta ohjataan *Uusiutuva Etelä-Savo* -strategiaa toteuttaviin hankkeisiin. Etelä-Savossa toteutetaan kahta EU:n kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen mukaista rakennerahasto-ohjelmaa: Itä-Suomen EAKR-toimenpideohjelmaa ja Manner-Suomen ESR-toimenpideohjelman alueosiota.

Maakunnan yhteistyöryhmä (Myr) ohjaa ja sovittaa yhteen ohjelmien toimeenpanoa maakunnassa. Maakuntaliitto vastaa yhteistyöryhmän ja sen sihteeristön tehtävien organisoinnista ja valmistelusta. Yhteistyöryhmä laatii vuosittain maakunnan yhteistyöasiakirjan.

Yhteistyöasiakirjassa sovitaan, mihin tarkoituksiin ja minkä viranomaisen kautta EAKR- ja ESR-ohjelmarahoitusta Etelä-Savossa suunnataan. Asiakirja linjaa muutoinkin ohjelmien toteutusta. Vuoden 2010 yhteistyöasiakirjassa on EU-ohjelmien sallimissa puitteissa otettu huomioon *Uusiutuva Etelä-Savo* -strategian painotukset ja taloudellisen tilanteen edellyttämät painotusmuutokset.

Yhteistyöryhmän sihteeristö valmisteleo maakunnan yhteistyöasiakirjan siten, että yhteistyöryhmä voi hyväksyä sen syksyllä 2010 ja että asiakirja voidaan liittää Totsun liitteeksi. Vuoden 2010 yhteistyöasiakirjaa voidaan täydentää tai muuttaa tarvittaessa.

Maakuntaliitto vastaa osaltaan Itä-Suomen EAKR-ohjelman rahoittamisesta. Liiton myöntövaltuus Itä-Suomen EAKR-ohjelmassa (EAKR-rahoitus + valtion rahoitus) on vuonna 2010 noin 5,1 miljoonaa euroa. Tavoitteena on, että vuosien 2007-2010 myöntövaltuus on sidottu hankkeille vuoden 2010 loppuun mennessä ja että hankkeille on maksettu vuosien 2007-2008 myöntövaltuutta vastaava rahamäärä myös vuoden loppuun mennessä.

Vuoden 2010 alusta maakuntaliiton vastuulle siirtyy lääninhallitukselta opetusministeriön EAKR-hankkei-

den rahoitus ja valvonta. Maakuntaliitto vastaa myös vuoden vaihteessa käynnissä oleviin opetusministeriön EAKR-hankkeisiin liittyvistä seuranta-, valvonta- ja maksatustehtävistä.

Hankerahoituksen valmistelua varten liitossa toimii hankeryhmä.

Rahoitettujen hankkeiden tarkastukset (ns. paikan päällä tarkastukset) on nykyisellä EU-ohjelmakaudella vastuutettu rahoituspäätöksiä tekeville viranomaisille. Tarkastusvelvoite kattaa yli puolet hankkeista.

Itä-Suomen EAKR-ohjelman hallintoviranomaisena toimii työ- ja elinkeinoministeriö, mutta osa hallintoviranomaistehtävistä on siirretty maakuntaliittojen hoidettavaksi. Näitä tehtäviä varten perustettiin ohjelmakauden alussa Itä-Suomen ohjelmatyöryhmä. Lisäksi liitoille palkattiin yhteinen ohjelmakoordinaattori, joka työskentelee Kainuun maakunta-kuntayhtymässä.

Ohjelmatyöryhmä käsittelee ohjelman toimeenpanoon ja seurantaan liittyviä yleisiä ja yhteisiä valmistelu- ja edunvalvonta-asioita. Ryhmän puheenjohtajuus vaihtuu vuosittain siten, että puheenjohtajuutta hoitaa aina se maakunta, joka vastaa Itä-Suomen neuvottelukunnan puheenjohtajuudesta.

Itä-Suomen EAKR-ohjelman seurantakomitea koostuu keskeisten ministeriöiden, maakunnan liittojen, valtion aluehallinnon ja keskeisten järjestöjen edustajista. Etelä-Savon maakuntaliitolla on seurantakomiteassa kolme jäsentä. Kokousasiat komitealle valmistelee sihteeri, joka koostuu maakuntaliittojen, aluehallintoviranomaisten ja työ- ja elinkeinoministeriön virkamiehistä.

Lisäksi Etelä-Savon maakuntaliitto edustaa Manner-Suomen ESR-ohjelman seurantakomiteassa Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntia.

ENPI-ohjelma edistää Venäjä-strategiaa

Ohjelmakaudella 2007–2013 rajat ylittävää yhteistyötä Euroopan unionin ulkorajoilla, ja siten myös Suomen ja Venäjän välillä, toteutetaan Euroopan naapuruus- ja kumppanuusinstrumentista, Etelä-Savossa *Kaakkois-Suomi – Venäjä ENPI CBC*-ohjelmasta (ENPI=European Neighbourhood and Partnership Instrument).

Kaakkois-Suomi Venäjä ENPI CBC -ohjelma on yksi kolmesta Suomen ja Venäjän rajalla toteutettavasta ohjelmasta. ENPI CBC -ohjelmien käynnistyminen on viivästynyt uuden lainsäädännön, uuden säännösten ja uuden rahoitusmallin vuoksi.

Kaakkois-Suomi – Venäjä ENPI CBC 2007–2013 -ohjelman odotetaan käynnistyvän alkuvuodesta 2010. Käynnistymistä edellyttää EU-komission ja Venäjän Federaation välinen rahoitussopimus, joka osapuolten tulee allekirjoittaa 31. joulukuuta 2009 mennessä. Tämän jälkeen ohjelman seurantakomitea voi päättää ensimmäisen hakukierroksen avaamisesta.

Ohjelma-alueeseen kuuluvat Suomen puolella Etelä-Karjala, Etelä-Savo ja Kymenlaakso sekä Venäjän puolella Pietarin kaupunki ja Leningradin alue. Ohjelmaan voivat osallistua myös Itä-Uusimaa, Päijät-Häme ja Pohjois-Savo sekä Karjalan tasavalta. Kaakkois-Suomen ENPI-ohjelman hallintoviranomaisena toimii Etelä-Karjalan liitto.

Ohjelman EU-rahoitusosuus on 36,185 miljoonaa euroa, ja Suomen ja Venäjän valtioiden kansallinen vastinrahoitus yhteensä saman verran (Suomi 18,09 ja Venäjän Federaatio 18,09 milj. euroa). Ohjelman julkisen rahoituksen kokonaisrahoituskehys on 72,370 miljoonaa euroa.

Maakunnan kehittämisenraha tukee strategian ja maakuntaohjelman toteutusta

Maakunnan kehittämisenrahalla tuetaan *Uusiutuva Etelä-Savo* -strategian ja maakuntaohjelman toteuttamista. Etelä-Savo on saanut vuodelle 2009 maakunnan kehittämisenrahan myöntövaltuutta 550 000 euroa. Tähän, käyttötarkoitukseltaan sitomattomaan määrärahaan hallitusohjelma lupaa tasokorotuksen. Viime vuosina määräraha on kuitenkin hivenerä laskenut.

Maakunnan kehittämisenrahan merkittävä korotus ei näytä todennäköiseltä myöskään vuonna 2010. Budjettikikkailulla korotus saattaa kuitenkin toteutua, kun rahan piiriin siirretään myös seudullisiin koheesio- ja kilpailukykyohjelmiin (Koko) tarkoitettu rahoitus. Koko-rahoitusta vastannut aluekeskusrahoitus on ollut aiemmin omana budjettikohtanaan aluekeskuksille korvamerkittynä.

Maakunnan kehittämisenrahalla edistetään, käynnistetään ja toteutetaan *Uusiutuva Etelä-Savo* -strategian mukaisia hankkeita.

Yhteistyömenettelyt kehittyvät Alkuvuodistuksen edellyttämällä tavalla

Aluekehitys- ja ohjelmatyöhön liittyviä yhteistyömenettelyjä kehitetään vuonna 2010 aluehallintovirastojen edellyttämällä tavalla. Maakuntaliitto vahvistaa strategista ohjausta ja yhteistyötä valtion aluehallinnon suuntaan. Muun muassa maakuntaoh-

jelman toteuttamissuunnitelma kytketään aiempaa vahvemmin valtion aluehallinnon, erityisesti uusien elinkeino-, liikenne- ja ympäristövirastojen (Ely) tulossopimusmenettelyyn.

Maakuntaliitto ennakoii pitkän aikavälin koulutustarpeita maakunnassa. Ennakoinnissa ja muussa tieto- ja tilastopalvelussa yhteistyö Etelä-Savon Ely-keskuksen kanssa tiivistyy. Maakuntaliitto käynnistää maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja luonnonvarasuunnitelman laadinnan. Nämä prosessit kytketään maakuntaohjelman ja sen toteuttamissuunnitelman laadintaan sekä Ely-virastojen strategiseen ja operatiiviseen tulossopimusmenettelyyn.

Maakuntaliitto rakentaa aktiivisesti maakuntien välistä yhteistyötä 53 maakuntaa kattavissa kokoonpanoissa aluekehityslain tarkoittamalla tavalla siten, ettei aluejako rajoita järkevää yhteistyötä. Maakuntaliitto osallistuu aktiivisesti myös EU:n tilastoaluejaon (NUTS) päivittämiseen.

EU:n uutta rakennerahastokautta valmistellaan

Etelä-Savon maakuntaliitto täsmentää yhdessä Itä-Suomen muiden maakuntien kanssa itäsuomalaista näkemystä EU:n tulevan aluepolitiikan sisällöistä ja toimeenpanosta (ns. rakennerahastokausi 2013+). Valmistelussa ollaan tiiviissä yhteydessä kansallisten linjausten määrittelijöihin. Pohjana valmistelulle on muun muassa maininta *pysyvästä kilpailukykyhaitasta*. Maininta sisältyy sekä EU:n liittymissopimukseen että Lissabonin sopimukseen.

Aluepoliittisissa linjakysymyksissä maakuntaliitto pyrkii yhdessä muun Itä-Suomen kanssa vaikuttamaan EU-instituutioiden ja keskeisten yhteistyöalueiden/jäsenmaiden kantoihin. Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden (Northern Sparsely Populated Areas = NSPA-alueet) yhteistyössä ovat mukana Pohjois-Suomi, Pohjois- ja Keski-Ruotsi sekä Pohjois-Norja. NSPA-alueen yhteistä EU-kannanottoa valmistellaan Nordregio-tutkimuslaitoksen selvitysten pohjalta siten, että keskustelu komission kanssa voidaan käynnistää helmikuussa 2010. Tavoitteena on saada NSPA-alueelle merkittävästi sellaista EU:n aluepoliittista rahoitusta, joka on helposti kytkettävissä alueen omien strategioiden edistämiseen.

Itämeren alueen yhteistyössä ovat mukana Itämeren rantavaltiot kokonaisuudessaan. uudella ohjelmakaudella komission tavoitteena on lisätä rajat ylittävien EU-sisärajoitelmien rahoitusta. Itä-Suomen tavoitteena on päästä osalliseksi siitä ylikansallisesta ohjelmarahoituksesta, jota Itämeren alueelle kaavailaan.

Itä-Suomi pyrkii vaikuttamaan EU:n aluepolitiikan sisältöihin myös muiden verkostojensa kautta. Euroopan aluekehitysorganisaatioiden liiton Euradan kautta liitolla on merkittävä vaikutuskanava muun muassa EU:n tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatiopolitiikan ja pk-yrittäjäpolitiikan suuntaan.

Itä-Suomella on yhteisiä intressejä eurooppalaisen aluepolitiikan suuntaan myös monien muiden EU:n jäsenmaiden kanssa. Väestöhaasteissa ja aluetaloudellisissa haasteissa yhteistyökumppaneiksi löytyy vaikutusvaltaisia alueita, esimerkkeinä entisen Itä-Saksan alueet.

Itä-Suomen EU-toimisto tukee maakuntaliittoja EU-vaikuttamisessa.

Elinkeinoja ja niiden toimintaympäristöjä kehitetään strategian mukaisesti

Etelä-Savon kehittämisessä metsäklusteri on vahvasti painottunut, ja *Uusiutuva Etelä-Savo* -strategiassa se korostuu edelleen. Maakunnan puutuoteollisuus ja metsäteollisuuteen liittyvä konepajatuotanto ovat jopa tämänhetkessä taloustilanteessa kyenneet säilyttämään tuotantoa ja työpaikkoja naapurimaakuntia paremmin. Koko Suomea koetteleva metsäteollisuuden rakennemuutos ja suhdannetilanne näkyy kuitenkin selvästi myös Etelä-Savossa, ei vähiten metsä- ja maatalouselinkeinoissa.

Maakuntaliitto toteuttaa muun muassa *Eastwood*-hanketta, joka verkottaa itäsuomalaista puutuoteollisuutta laajasti kotimaassa sekä Pietarissa ja Leningradin alueella. Maakunta tukee metsäklusteria myös osaamiskeskusohjelman kautta sekä esimerkiksi edistämällä uusiutuvan energian käyttöä. Mikkeli ja Savonlinna ovat mukana *Uusiutuva metsäteollisuus* -osaamisklusterissa.

Maakuntaliitto osallistuu Etelä-Savon energiatoimiston työhön ja sen toiminnan kehittämiseen sekä Itä-Suomen bioenergiaohjelman toteuttamiseen. Yhteistyössä energiatoimiston kanssa liitto varautuu muun muassa maakunnallisen ilmasto- ja energiastrategian valmisteluun.

Maakuntaliitto edistää yritysten innovaatiotoimintoja ja kansainvälistymistä sekä ekotehokkuuden parantamista muun muassa ohjaamalla kyseisiin tarkoituksiin kehittämisvaroja. Näissä asioissa uusi Ely-keskus on kuitenkin päävastuussa kehittämisrahoituksesta.

Matkailuelinkeinoa vahvistetaan

Maakuntaliitto toimii rahoittajaviranomaisena monissa strategisesti merkittävässä matkailun kehittämishankkeissa. Vuosi 2010 on matkailun kehittä-

mishakkeiden tulevaisuudelle merkittävä rajapyykki, koska suurin osa EU-ohjelmakauden 2007-2013 alussa rahoituksen saaneista hankkeista päättyi 2010. Ohjelmakauden loppua silmällä pitäen on etsittävä ne hyvin toimivat toteuttamismallit, jotka edistävät esimerkiksi maakunnan matkailun kansainvälistymistä. Parhailaan rahoitettava matkailuyritysten kansainvälistämishanke on tehnyt ansiokasta työtä lisäämällä Etelä-Savon matkailun tunnettuutta Suomen rajojen ulkopuolella.

Maakunnan matkailun strategiset linjaukset on koottu Etelä-Savon matkailun kehittämissuunnitelmaan 2007-2013. Valtakunnallista matkailustrategiaa päivitetään parhailaan. Valtakunnallisten linjausten tarkennuttua on syytä terävöittää myös Etelä-Savon suunnitelmaa. Päivittämisen tavoitteena on konkretisoida entisestään maakunnan matkailukeskittymien toimia, muun muassa laatia toimenpidesuunnitelma kullekin matkailukeskittymälle. Vuonna 2010 on ajankohtaista myös tarkistaa matkailun kehittämissuunnitelmassa esitetyt mittarit.

Tammikuussa 2010 järjestettävälle Matkamessuille koko maakunnan matkailutarjonta kootaan ensimmäistä kertaa yhteiselle osastolle. Messuille osallistutaan *Saimaa*-teemalla. Osasto rakentuu maakunnan matkailutarjonnan vahvuuksiin, joita ovat luonto, kulttuuri ja hyvinvointi. Etelä-Savon messuosastosta luodaan *Saimaan maakunnan* matkailutarjonnan yhteen kokoava yritysälähtöinen kauppapaikka. Messuille osallistuvat seudulliset matkailuorganisaatiot, matkailun osaamiskeskittymät, kärkitapahtumat ja kärkiyritykset. Messuosallistuminen tukee omalta osaltaan maakunnan viestintästrategiaa ja on yksi *Uusiutuva Etelä-Savo* -strategian käytännön toimi.

Koulutuksen ja tutkimuksen kilpailukyvyistä huolehditaan

Etelä-Savon koulutuksen ja tutkimuksen strategiset linjaukset 2015 hyväksyttiin maakuntahallituksessa toukokuussa 2009. Maakuntaliitto vastaa osaltaan strategian toteutuksesta, seurannasta ja ajan tasalla pitämisestä. Vuonna 2010 liitto muun muassa:

- edistää toisen asteen koulutuksen järjestäjien välistä yhteistyötä luomalla edellytyksiä monipuoliselle ja jatko-opintoja tukevalle opintoainetarjonnalle koko maakunnan alueella (toimia edistetään *Mun juttu* -hankkeella),
- arvioida lukioselvityksestä saatujen lausuntojen perusteella, onko tarvetta aloittaa jatkotoimia,
- arvioida tutkimuksen painopisteet edellä mainitun strategiatyön ja liitossa laadittavan innovaatiostrategian pohjalta,

- tehdä toimenpidesuunnitelma tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatiotoimintojen (TKI-toimintojen) vaatimasta yhteistyöstä, eri tahojen sitoutumisesta ja resursoinnista.

Maakuntaliitto on mukana valmistelemaan yhteistyösopimuksia, joiden tavoitteena on luoda pitkäjänteisiä toimintaedellytyksiä maakunnassa toimiville yliopistoyksiköille.

Maakunnan liittojen vastuulle tulee vuoden 2010 alusta huolehtia maakunnan pitkän ja keskipitkän aikavälin työvoima- ja koulutustarpeiden ennakoinnista. Kansallisen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman 2012-2016 valmistelutyö käynnistyy vuoden 2010 alusta.

Suunnitelman ensimmäisenä vaiheena on toteuttaa maakunnalliset ennakoitutyöt yhteistyössä opetusministeriön, opetushallituksen ja maakunnan keskeisten toimijoiden kanssa. Tätä työtä varten liitto nimeää maakunnallisen seurantaryhmän. Käytännön työ tehdään maakuntaliiton ja uuden elinkeino-, liikenne- ja ympäristöviraston Elyn yhteistyönä. Peruslaskelmien tulee olla valmiina alkuvuodesta 2011.

Nopea laajakaistayhteys kaikkien ulottuville

Valtioneuvoston periaatepäätöksen pohjalta on käynnistetty kansallinen *Laajakaista kaikille* -hanke. Hankkeen tavoitteena on tarjota kaikille vakituksille asukkaille ja yritysten/julkishallinnon vakituksiin toimipisteisiin nopeat, 100 megabitin (Mbit/s) yhteydet vuoden 2015 loppuun mennessä.

Laajakaistayhteys (runkoverkko) rakennetaan enintään kahden kilometrin päähän asunnosta/yrityksen/julkishallinnon toimipaikasta. Viimeisen enintään kahden kilometrin tilaajayhteyden käyttäjä hankkii ja maksaa itse.

Runkoverkon rakentamiseen kanavoidaan julkista tukea niille kaikkein harvimminkin asutuille alueille, joihin verkkoa ei todennäköisesti rakenneta kaupallisin perustein. Julkinen tuki (66 prosenttia hankkeiden kustannuksista) muodostuu valtion ja EU:n rahoituksesta. Tuki maksetaan runkoverkon toteutavalle teleyritykselle verkon valmistuttua. Kuntien rahoitusosuus on 8, 22 tai 33 prosenttia hankkeen kustannuksista.

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) on antanut maakuntien liitoille tehtäväksi laajakaistan rakentamiseen liittyvän suunnittelutyön ja hankkeiden priorisoinnin sekä kilpailuttamisen koordinoimalla. Etelä-Savossa

maakunnallista valmistelua ohjaa ohjausryhmä, jossa on edustus kaikista maakunnan kunnista, TE-keskuksesta, Etelä-Savon ympäristökeskuksesta, MTK:sta sekä Järvi-Suomen kylistä. Maakuntaliitto kilpailuttaa hankkeet kuntien puolesta vuosina 2010–2015 sekä neuvottelee tarvittaessa kuntarahoitusosuuksista LVM:n ja Viestintäviraston kanssa.

Alustava kuntakohtaisten hankkeiden suunnittelutyö ja kustannuslaskenta on tehty vuoden 2009 aikana yhtenäisin perustein maakunnissa ja yhteistyössä kuntien kanssa. Liikenne- ja viestintäministeriö jakaa suunnitelmien pohjalta valtion ja EU:n tuen maakunnittain. Etelä-Savossa hankkeita on yli 60.

Vuoden 2010 aikana suunnitelmia mahdollisesti tarkennetaan ja vaiheistetaan. Pertunmaalla koko kunnan kattava pilottihanke käynnistyy keväällä 2010. EU:n maaseutuohjelmaraahan varmistuttua vuonna 2010 myös muiden kuntien ensimmäiset hankkeet pääsevät käynnistymään.

Kulttuurin näkyvyys kohenee

Maakuntaliiton tukena kulttuurin kehittämislinjausten laatimisessa toimii kulttuuriasiain neuvottelukunta. Neuvottelukunta on työryhmä, jonka maakuntahallitus on nimittänyt oman toimikautensa pituiseksi ajaksi. Toimielimessä ovat edustettuina kaikki maakunnan kulttuurikentän keskeiset toimijat.

Maakuntaliitto ja kulttuuriasiain neuvottelukunta valmistelivat yhdessä vuonna 2009 Etelä-Savon kulttuurin toimenpideohjelman. Ohjelman käytännön toimeenpano ja tiedottaminen ovat liiton keskeisiä tehtäviä kulttuurisaralla vuonna 2010. Itse kulttuuriasiain neuvottelukunnan työskentelyä kehitetään edelleen. Tavoitteena on entistä aktiivisempi ote suhteessa maakuntaliittoon ja kulttuurin muihin toimijoihin.

Kansainvälisyyden painopisteenä Venäjä

Kansainvälisyys on keskeinen tekijä niin elinkeinoelämässä kuin koulutuksen ja tutkimuksen kentässä. Myös Etelä-Savossa yritysten tulee olla kansainvälisesti kilpailukykyisiä, maakuntamme on kyettävä tarjoamaan kilpailukykyisiä tuotteita matkailijoille, koulutuksen on kyettävä tuottamaan kansainvälisiä osaajia maakunnan toimijoiden käyttöön ja tutkimuksen on tuotettava erityisesti elinkeinoelämän käyttöön niiden kilpailukykyä vahvistavaa tietoa ja osaamista.

Vuoden 2010 aikana maakuntaliitto arvioi yhdessä maakunnan keskeisten toimijoiden kanssa, mikä on se

kansainvälinen verkosto ja ne kansainväliset toimijat, jotka erityisesti tukevat maakunnan avainaloihin liittyvän osaamisen vahvistamista.

Maakunta ja sen monet toimijat ovat viime vuosina vahvasti panostaneet erityisesti Venäjään. Vuonna 2010 Venäjä on edelleen maakunnan kansainvälisen toiminnan painopiste. Pietari ja Leningradin alue säilyvät Venäjän puolen yhteistyöalueina, mutta niiden lisäksi yhteistyötä suunnataan myös Karjalan tasavaltaan.

Vuonna 2008 laadittua maakunnan Venäjä-toimintasuunnitelmaa ryhdyttiin toteuttamaan 2009. Se päivitettiin vuoden 2009 lopulla, ja sen toteuttamista jatketaan vuonna 2010. Toimintasuunnitelman kahdeksan prioriteettialaa säilyvät entisellään:

- yritystoiminnan edellytysten vahvistaminen,
- teknologia ja innovaatiot,
- koulutus ja tutkimus,
- matkailu ja vapaa-aika,
- kulttuuri,
- liikenneyhteydet,
- maahanmuuttajat,
- venäjän kieli- ja kulttuuriosaaminen.

Kaikki maakunnan keskeiset Venäjä-toimijat ovat mukana Venäjä-toimintasuunnitelman toteuttamisessa. Maakuntaliiton tehtävänä on erityisesti:

- tukea maakunnan toimijoiden kilpailukykyyn kehittämistä suhteessa Venäjä-yhteistyöhön,
- toimia vuorovaikutuksessa Venäjän puoleisten yhteistyöalueiden viranomaisten kanssa,
- toimia aktiivisesti strategisten edunvalvonta-asioiden edistämiseksi,
- pitää maakunnan Venäjä-toimintasuunnitelmaa ajan tasalla ja tiedottaa sen toteutumisesta sidosryhmille.

Lisäksi vuonna 2010 maakuntaliiton aktiivisena tavoitteena on yhteistyössä maakunnan muiden Venäjä-toimijoiden kanssa:

- syventää venäläisyrityksille suunnattua koulutusta,
- kehittää venäläisten yritysinvestointiasiakkaiden palveluja,
- lisätä Etelä-Savon tunnettua venäläisinvestointien potentiaalisena kohdealueena,
- aktivoida rajanylittämisen helpottamiseen tähtäävää keskustelua,
- parantaa ammatillisen koulutuksen edellytyksiä Venäjä-yhteistyöhön,
- tuotteistaa kulttuurihistoriallisia tarinoita muun muassa matkailukäyttöön,
- tukea venäjän kielen opiskelua ja
- kehittää koulutusasteiden välistä yhteistyötä venäjän opetuksen järjestämisessä.

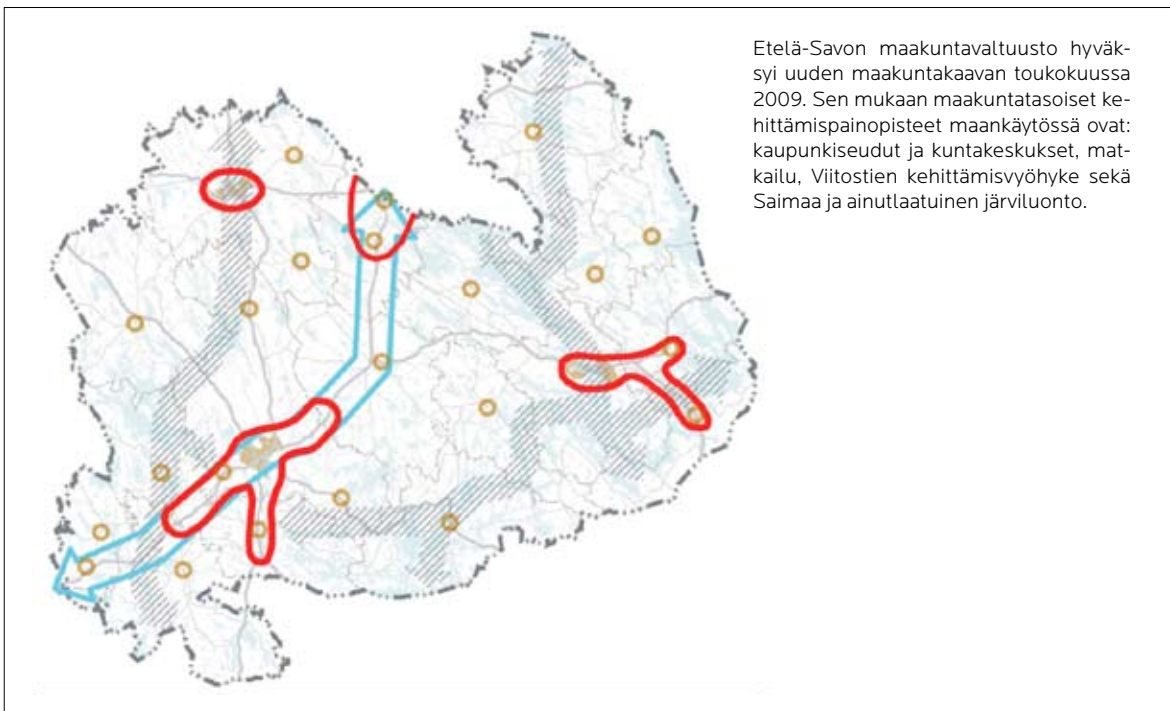
Aluesuunnittelu

Toiminnan painopisteet 2010

Maakuntakaavan toteuttamista edistetään

Uusiutuva Etelä-Savo -maakuntastrategian ja ke-
vätvaltuustossa 2009 hyväksytyin maakuntakaavan
toteuttamisen edistäminen muodostavat aluesuun-
nittelun painopisteet vuonna 2010. Myös maakunta-
kaavan vahvistusmenettelyn seuranta ja koordinointi
on maakuntaliiton vastuulla.

Perustyökaluksi maakuntakaavan toteuttamisen seu-
rantaan liitto laatii erityisen seurantajärjestelmän, jo-
ka otetaan käyttöön vuoden 2010 aikana. Sen avulla
seurataan myös kuntakaavoitusta ja maakunnan tont-
timarkkinoita sekä vaihemaakuntakaavoituksen ja eri-
laisten selvitysten tarvetta. Maakuntavaltuustolle laa-
ditaan tilannekatsaus (maakunnan kaavoituskatsaus).

Hanketasolla aluesuunnittelun painopisteitä ovat:

- liikennejärjestelmäsuunnittelun ja liikennehanke-
keiden seuranta ja edunvalvonta,
- Mikkelin ja Savonlinnan seutujen rakennemallityö,
Varkauden seudun rakennemallityö ja tarvittaessa
kaupunkiseutujen vaihemaakuntakaavatyö,
- 5-tien kehittämisvyöhykkeen ylimaakunnallinen
strateginen suunnittelu ja markkinointi sekä Itä-
Suomi-/Saimaa-tason kehityskuva- ja skenaario-
tarkastelu,
- maaseutukuntakeskusten pilottihanke (hanke ke-
hittää kuntakeskusten strategista maankäytön
suunnittelua ja markkinointia) sekä
- ekotehokas vapaa-ajan asuminen ja loma-asunto-
messufoorumi 2011.

Osana uutta valtion aluehallintoa maakuntaliitto va-
rautuu myös ylimaakunnalliseen yhteistyöhön muun
muassa alue- ja liikennejärjestelmäsuunnittelussa.

Kaupunkiseutujen rakennemallityön yhteydessä liitto
varautuu osallistumaan muun muassa Mikkelin ja Sa-
vonlinnan kaupunkiseutujen liikennejärjestelmäsuun-
nitelmien valmisteluun ja seudullisten ja kunnallisten
virkistyskäyttöstrategioiden/ulkoilureittisuunnitelmi-
en valmisteluun sekä kulttuuriperintöohjelmien val-
misteluun.

Tarpeen mukaan liitto varautuu osallistumaan myös
hankkeisiin, jotka kehittävät maakunnallisesti mer-
kittäviä matkailukeskittymiä ja niiden kaavallisia val-
miuksia (ns. Master plan -hankkeet).

Alue- ja yhdyskuntarakenteen ja kuntakaavoituksen asiantuntijapalvelut ja lausunnot

Maakuntaliitto on valvonut osaltaan seutukaavan toteuttamista ja valvoo jatkossa myös maakuntakaavan toteuttamista.

Maankäytön suunnittelussa ja kuntakaavoituksessa on käynnissä edelleen murrosvaihe. Seutukaava muuttuu vuoden 2010 alussa väliaikaisesti maakuntakaavaksi, kunnes maakuntakaava, jonka maakuntavaltuusto hyväksyi keväällä 2009, saa lopullisesti lainvoiman.

Kuntakaavoituksen asiantuntijapalvelut, kuntien kaavahankkeiden valmisteluun ja ohjelmointiin osallistuminen, maankäytön suunnittelun viranomaisneuvottelut ja viranomaisyhteistyö, kaavalausunnot ja niistä

tiedottaminen ovat keskeinen osa maakuntaliiton perustehtäviä. Niitä ovat myös asiantuntijapalvelut ja lausunnot, jotka liittyvät ympäristövaikutusten arviointiin (Yva), ympäristönsuojeluun, luonnonsuojeluun, luonnonvaroihin, virkistykseen ja kulttuuriperintöön sekä energia- vesi- ja jätehuoltoon.

Erilaiset asiantuntijapalvelut ja maakuntakaavan seuranta edellyttävät myös hyvää tietopalvelua ja maakuntaliiton paikkatietojärjestelmän ja -palvelun jatkuvaa kehittämistä.

Saimaan virkistysalueyhdistys

Maakuntaliitto hoitaa kuntien perustaman Saimaan virkistysalueyhdistyksen hallinnon. Virkistysalueyhdistykseen kuuluvat Mikkelin ja Savonlinnan kaupungit sekä Puumalan ja Ristiinan kunnat.

Toiminnan painopisteet 2010

Kunnallistalouden ja palvelurakenteiden kehitys keskeinen työsarja

Maakuntaliiton toiminnassa näkyvät edelleen keskeisinä kuntatalouteen ja palvelurakenteisiin liittyvät asiat maakunnallisina edunvalvonta- ja yhteistyökysymyksinä.

Kunnallistaloudessa edunvalvonta kohdistuu ennen kaikkea kuntien valtionosuusudistuksen valmisteluun. Uusi valtionosuuslaki on tulossa voimaan vuoden 2010 alussa. Se kokoaa peruspalvelujen eli sosiaali- ja terveydenhuollon ja perusopetuksen valtionosuudet valtiovarainministeriön jaettavaksi.

Etelä-Savon maakuntahallitus on nimennyt kunnallistaloustyöryhmän kaudelle 2009-2012. Työryhmä koostuu vuosittain 24 kertaa. Kunnallistaloustyöryhmän ensisijainen tehtävä on seurata kuntien talouteen vaikuttavan lainsäädännön valmistelua ja pyrkiä vaikuttamaan siihen Etelä-Savon kuntien näkökulmasta. Maakuntahallitus hyväksyy työryhmän valmistelemat kannanotot. Työryhmä valmistee syksyllä pidettävän kunnallisseminaarin.

Paras-lain edellyttämien uusien palvelurakenteiden valmistelu jatkuu. Maakuntaliitto on pyydettäessä mukana mahdollisten selvitysten ja toimenpide-esitysten valmistelussa.

Aluehallintouudistuksen myötä yhteispalvelujen edistäminen siirtyy valtionhallinnolta maakunnan liitoille. Etelä-Savossa tämä merkitsee valtion viranomaisten paikallispalvelujen sekä Kelan ja kuntien hallintopalvelujen tarjoamista samasta yhteispalvelupisteestä.

Yhteispalvelujen tehostamistoimena valtiovarainministeriö antaa avustusta sellaisten yhteispalvelujen järjestämiseen, jotka ovat uusien yhteispalvelusopimusten mukaisia. Maakuntaliitto on aktiivisesti mukana yhteispalvelujen tehostamisessa Etelä-Savossa.

Hallitusohjelman tavoitteet täsmentyvät

Valmistautuminen vuoden 2011 eduskuntavaaleihin ja hallitusneuvotteluihin käynnistyy vuonna 2010. Maakuntaliitto kokoaa Etelä-Savolle keskeiset hallitusohjelmatavoitteet, jotka maakuntahallitus hyväk-

syy alkusyksystä. Ne esitellään keskeisille puolueille ja maakunnan omille ehdokkaille. Liitto osallistuu myös Itä-Suomen neuvottelukunnan yhteisten tavoitteiden valmisteluun ja asettamiseen.

Rakennemuutokseen lievennystä

Liitto vaikuttaa käytettävissään olevin keinoin, jotta metsäteollisuuden kriisiä voitaisiin lievittää Varkaudessa ja koko Itä-Suomessa. Tavoitteena on välttää merkittävät tuotannon ja puunhankinnan lisäsu-pistukset sekä löytää korvaavia työpaikkoja ja uusia yrityksiä rakennemuutoksessa menetettävien tilalle. Itä-Suomen EU-ohjelmien rakennemuutosreservira-hoitusta on suunnattava myös Etelä-Savon alueelle.

Liikennehankkeiden eteneminen tärkeää

Valtion vuoden 2011 budjettiin sekä kevään ja syksyn lisätalousarvioihin vaikutetaan niin, että maakunnalle tärkeät väylähankkeet, kuten Valtatie 5:n ja Savonlinnan rinnakkaisväylän rakentaminen etenevät keskeytyksettä liikenneselonteon ja eduskunnan hyväksymien tilausvaltuuksien mukaisesti. Hankkeiden suunnitelmavalmiutta kohotetaan tarvittaessa EAKR-rahoituksen avulla.

Itä-Suomen muiden maakuntien, Viitostie ry:n sekä Pohjois-Savon Elyn kanssa vaikutetaan vuoden alussa aloittavan uuden Väyläviraston linjauksiin, jotta Itä-Suomen pääväylä Valtatie 5 ja Savonrata saavat ansaitsemansa keskeisen sijan seuraavan hallituksen ohjelmassa ja liikenneselonteossa. Tiesuunnittelua Valtatie 13:n parantamiseksi jatketaan yhdessä Etelä-Karjalan liiton ja alueen kuntien kanssa.

Toimenpiteitä Savonradan nopeuttamiseksi jatketaan yhteistyössä Pohjois-Savon liiton kanssa. Tulevaisuuden henkilö- ja tavaraliikenteen kehittämislinjauksiin vaikutetaan sekä suoraan että Nopeat Itäradat -neuvottelukunnan kautta.

Lisäksi varaudutaan hyödyntämään 2011 alkavaa nopeaa junayhteyttä Pietariin ja tehdään selvitys siitä, kuinka kiskobussiliikenne voitaisiin aloittaa tilausliikenteenä välillä Pieksämäki Huutokoski Savonlinna Parikkala. Lentoliikenteen jatkuminen välillä Helsinki Savonlinna Varkaus varmistetaan myös nykyisen sopimuksen umpeuduttua.

Vaikuttajia tavataan säännöllisesti

Ministereitä, kansanedustajia ja keskeisiä virkamiehiä ja sekä avustajia tavataan säännöllisesti. Heitä kutsutaan myös tutustumaan maakuntaan ja sen yrityksiin ja hankkeisiin muun muassa kulttuuritapahtumien yhteydessä. Myös toimittajavierailuja järjestetään osana maakunnan markkinointihanketta.

Maakuntaliitto tapaa alueensa kansanedustajat 3–4 kertaa vuodessa. Tapaamisissa käydään läpi Etelä-Savolle tärkeiden hankkeiden ja asioiden tilaa, valmistellaan näkemyksiä valtion budjettiesitykseen, seurataan lainsäädäntöä ja vaihdetaan tietoja maakunnan kehityksestä ja ajankohtaisista tavoitteista.

Toiminnan painopisteet 2010

Perussopimuksen uudistaminen

Aluehallinnon kehittämishanke (Alku) on valmistellut alueiden kehittämislain uudistuksen, joka tuo muutoksia maakuntaliiton perussopimukseen. Muutokset on pantava toimeen maaliskuun 2010 loppuun mennessä. Perussopimus hyväksytään kunnanvaltuustojen yhtäpitävin päätöksin.

Keskeinen muutos on maakuntien yhteistoiminta-alueiden muodostaminen. Yhteistoiminta-alueiden tehtävänä on hoitaa eräitä alueiden kehittämisestä annetussa laissa tarkoitettuja alueellisesti maakuntaa laajempia tehtäviä.

Perussopimusuudistuksen vuoksi joudutaan tarkistamaan todennäköisesti myös hallintosääntö eräiltä osin: alueiden kehittämislain mukaiset uudet tehtävät, yhteistoiminta-alueen toiminnan käytännön järjestelyvastuut.

Sisäisen valvonnan kehittäminen

Maakuntahallitus vastaa liiton sisäisen valvonnan järjestämisestä ja antaa joka vuosi tilinpäätöksen yhteydessä selonteon valvonnan toimivuudesta (vuodesta 2008 lähtien). Selonteon tulee perustua olemassa olevien riskien arviointiin.

Riskienarvioinnin kehittämiseksi virasto järjestää loppuvuodesta 2009 sisäisen koulutustilaisuuden. Tavoitteena on, että vuotta 2009 koskeva hallituksen selonteko perustetaan arviointiin, jonka liiton johtoryhmä tekee. Arviointi pyritään tekemään aiempaa systemaattisemmin.

Vuoden 2010 aikana laaditaan lisäksi ohjeisto, joka ohjaa jatkossa sitä, miten liiton sisäinen valvonta käytännössä toteutetaan.

Viraston toiminnan tehostaminen

Uusi asianhallintaohjelmisto on ollut suuri askel viraston toiminnan tehostamisessa. Ohjelmisto otettiin käyttöön vuonna 2009. Ohjelmiston sujuvaan käyttöön panostetaan edelleen vuonna 2010.

Henkilökunnan saavutettavuus parantanut, kun liitto siirtyi vuonna 2009 ns. mobiilivaihteeseen. Tämä uusi puhelinjärjestely, jossa pöytäpuhelimet korvattiin matkapuhelimilla, toi myös joustavuutta viraston toimintaan.

Vuoden 2010 aikana tavoitteena on siirtyä sähköiseen laskutusjärjestelmään.

Voimavarat strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi

Henkilöresurssit

Luottamushenkilöhallinto

Maakuntavaltuusto vastaa maakuntaliiton toiminnasta ja taloudesta.

Valtuusto päättää maakuntaliiton toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista ja talouden ja rahoituksen perusteista sekä hyväksyy kullekin varainhoitovuodelle talousarvion ja kolmeksi tai useammaksi vuodeksi taloussuunnitelman (suunnittelukausi). Valtuusto päättää hallinnon järjestämisen perusteista hyväksyessään liiton toimintaa ohjaavat säännöt. Valtuusto hyväksyy myös liiton keskeiset suunnitelma-asiakirjat (esimerkiksi maakuntasuunnitelman, maakuntakaavan ja maakuntaohjelman).

Maakuntavaltuustossa ovat edustettuina liiton jäsenkunnat. Edustajia valitaan 1 edustaja/2 500 asukasta. Kaikilla kunnilla on maakuntavaltuustossa vähintään yksi edustaja. Toimikaudella 2009/2012 valtuustossa on 72 valtuutettua.

Maakuntavaltuuston kokouksia pidetään joka vuosi vähintään kaksi. Toimintavuoden ensimmäisessä kokouksessa valtuusto hyväksyy edellisen vuoden tilinpäätöksen. Syyskokouksessa hyväksytään seuraavan vuoden talousarvio ja toiminnalliset tavoitteet. Muut valtuuston kokouksissa käsiteltävät asiat rytmittyvät kehittämistyön painopisteiden mukaisesti.

Maakuntavaltuuston kokouksissa käsiteltäviä asioita voidaan valmistelevalta käsitellä myös erillisissä valtuustoryhmien kokouksissa.

Maakuntahallitus vastaa maakuntaliiton hallinnosta ja taloudenhoidosta.

Maakuntahallitus valmistelee asiat, jotka maakuntavaltuusto käsittelee, poikkeuksena asiat jotka ovat valtuuston sisäisiä tai kuuluvat tarkastuslautakunnan valmisteltaviksi. Maakuntahallitus panee lisäksi toimeen valtuuston päätökset ja valvoo päätösten laillisuutta.

Jäseniä maakuntahallituksessa on 13. Kokouksia hallitus pitää vuosittain 1213, minkä lisäksi hallitus paneutuu ajankohtaisiin erilliskysymyksiin esimerkiksi iltakouluissa ja strategiaseminaareissa. Maakuntahallituksessa käsiteltävien asioiden painopisteet vuonna 2010 käyvät ilmi edellä tässä toimintasuunnitelmassa.

Tarkastuslautakunta vastaa siitä, miten hallinnon ja talouden tarkastus on järjestetty maakuntaliitossa.

Tarkastuslautakunta antaa joka vuosi maakuntavaltuustolle arviointikertomuksen siitä, kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet. Tarkastuslautakunnan työtä täydentää tarkastus, jonka tilintarkastaja tekee kunkin tilikauden hallinnosta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu 5 jäsentä. Kokouksia on joka vuosi 67. Lautakunta laatii vuotuisen arviointisuunnitelman työnsä rytmittämiseksi. Sen painopisteet sovitetaan yhteen tilintarkastajan tarkastussuunnitelman kanssa.

Maakunnan yhteistyöryhmä sovittaa yhteen rakennerahasto-ohjelmien toimeenpanoa ja alueen kehittämiseen vaikuttavia toimenpiteitä maakunnassa (laki rakennerahastojen hallinnoinnista 1401/2006). Lisäksi yhteistyöryhmä käsittelee vuosittain maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman, jolla maakuntaohjelma kytketään valtion talousarvioon (laki alueiden kehittämisestä 602/2002, muut. 954/2005).

Maakunnan yhteistyöryhmä hyväksyy Itä-Suomen rakennerahasto-ohjelmien toteuttamiseen liittyvän maakunnan yhteistyöasiakirjan, joka määrittelee ohjelman vuosipainotukset ja EU:n ja valtion rahoituksen määrän. Hankelausunnoillaan yhteistyöryhmä ohjaa ohjelmarahoitusta maakunnan strategian mukaisiin tavoitteisiin. Lisäksi yhteistyöryhmä käsittelee osana kansallista aluepolitiikkaa maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman (Totsu). Totsuun on koottu maakunnan kehittämisrahoituksen kokonaistarve. Totsun hyväksyy maakuntahallitus.

Yhteistyöryhmän asettaa maakuntahallitus. Nykyisen yhteistyöryhmän toimikausi alkoi 2. huhtikuuta 2007, ja se jatkuu, kunnes Euroopan yhteisöjen komissio on

hyväksynyt toimenpideohjelman täytäntöönpanoa koskevan loppukertomuksen. Toimikautta voidaan jatkaa, jos yhteistyöryhmän tehtävien hoitaminen sitä vaatii. Yhteistyöryhmästä ja sen tehtävistä on säädetty rakennerahastolaissa ja -asetuksessa.

Yhteistyöryhmässä on puheenjohtaja ja 24 jäsentä, jotka edustavat maakunnan liittoa ja sen jäsenkuntia, ohjelmaa rahoittavia valtion viranomaisia ja muita valtionhallintoon kuuluvia viranomaisia sekä alueen kehittämisen kannalta tärkeimpiä työmarkkina- ja elinkeinojärjestöjä. Yhteistyöryhmän kuntaedustajat valitaan valtuustokausittain. Lisäksi yhteistyöryhmässä on asiantuntijan ominaisuudessa edustajat Etelä-Savon metsäkeskuksesta ja luonnonsuojelupiiristä. He eivät ota osaa päätöksentekoon.

Yhteistyöryhmän sihteeristö koostuu ohjelman vastuuviranomaisten edustajista. Sihteeristön päätösvalta määritellään yhteistyöryhmän työjärjestyksessä. Sihteeristön kokoonpanosta päättää ja sen edustavuudesta vastaa yhteistyöryhmä.

Maakunnan yhteistyöryhmä kokoontuu noin kahden kuukauden välein, sihteeristö 12 kertaa kuukaudessa. Sihteeristö valmistelee yhteistyöryhmälle ohjelmien hankevarauksia ja muita niiden toimeenpanoon liittyviä asioita.

Maakuntaliiton virasto

Maakuntaliiton virasto avustaa maakuntahallitusta liiton toimintaan liittyvissä valmistelu- ja toimeenpanotehtävissä.

Maakuntaliiton virastoa johtaa maakuntajohtaja. Tehtävien hoito virastossa on järjestetty neljään tulosyksikköön: kehittämis- ja edunvalvontayksikköön, ohjelmayksikköön, aluesuunnitteluyksikköön ja hallintoyksikköön. Osa viranhaltijoista/työntekijöistä työskentelee suoraan maakuntajohtajan alaisuudessa.

Viraston henkilöstömäärä vaihtelee joka vuosi sen mukaan, kuinka monta hanketta liitossa on käynnissä. Tammikuun alussa 2010 henkilöstömäärä on seuraava:

• Vakinaiset virat	14
• Toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet (1 osa-aikainen)	17
• Määräaikaiset työsuhteet (1 sijainen)	3
• Yhteensä	34

Talousarvioehdotuksessa 2010 on varauduttu **32,9** henkilötyövuoteen.

Uutena henkilöresurssina esitetään vuodelle 2010 teknisen tuen hankkeeseen hankesuunnittelijan palkkaamista 1.tammikuuta 2010 lukien. Kehittämis- ja edunvalvontayksikön maakuntasuunnittelijan työpäloksestä 70 prosenttia kohdistetaan *Laajakaista kaikille* -hankkeeseen. Maakunnan markkinointihankkeeseen on vuoden 2011 loppuun palkattu markkinointipäällikkö ja -assistentti. Euroopan aluekehitysrahaston EAKR:n teknisellä tuella palkatusta henkilöstöstä siirtyy yksi suunnittelijatasen työntekijä eläkkeelle 1. huhtikuuta. Vakinaisen henkilöstön määrässä ei sen sijaan tapahdu muutoksia vuonna 2010. Liikkumavara ja joustavuus toimintojen kehittämiseen onkin haettava organisaation ja tehtäväkuvien sekä työskentelymenetelmien kehittämisestä.

Taloudelliset resurssit

Liiton käytettävissä olevat taloudelliset resurssit koostuvat valtion talousarvion kautta sille osoitetusta kehittämisrahoituksesta sekä liiton omasta talousarviosta, johon rahoitus kannetaan jäsenkuntien mak-suusuuksina.

Maakunnan kehittämisraha

Maakunnan kehittämisraha on yksinomaan kansallinen, alueiden kehittämiseen tarkoitettu määräraha, joka irrotetaan valtion talousarviosta maakuntien käyttöön.

Etelä-Savolle myönnettiin maakunnan kehittämisrahaa vuonna 2009 yhteensä 550 000 euroa. Tavoitteena on, että määrärahan taso vuonna 2010 olisi 1,490 milj. euroa (sisältää myös uuden Koko-ohjelmarahoituksen). Aiempien vuosien määrärahoista ei ole siirtymässä vuodelle 2010 merkittäviä eriä.

Maakuntahallitus hyväksyy alkuvuodesta 2010 uudet perusteet maakunnan kehittämisrahan käytölle.

EU:n rakennerahasto-ohjelmat

Alueellisten rakennerahasto-ohjelmien rakennerahastovaroja ja niitä vastaavia valtion varoja voidaan käyttää kehittämishankkeisiin, jotka edistävät alueiden kehittymistä ja alueen kuntien välistä elinkeinopoliittista yhteistyötä (alueellinen kehittämistuki). Rahoja voidaan käyttää myös perusrakenteita kehittävään käyttöomaisuuden hankintaan (perusrakenteen investointituki).

Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) Itä-Suomen toimenpideohjelma 20072013 ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) toimenpideohjelman 20072013 Itä-Suomen suuralueosio hyväksyttiin EU-komissiossa vuoden

2007 syksyllä. Etelä-Savon osuus rakennerahastoista (pl. reservit ja teknisen avun) on:

M€	EAKR	Valtio	ESR	Valtio
2007	15,260	8,128	9,133	4,262
2008	14,515	9,703	8,098	3,945
2009	13,158	9,703	6,918	3,478
2010	14,441	11,999	6,724	4,858

Itä-Suomen ohjelma-alueella EU-rahoitus on aleneva. Alenemaa pyritään loiventamaan kansallisella rahoituksella, ja tästä johtuen EU-raham ja valtionrahan rahoitussuhde vaihtelee vuosittain.

Maakuntaliitto toimii osaltaan vastuuviranomaisena (eli rahoitusta välittävänä toimielimenä), kun EU:n rakennerahasto-ohjelmia toteutetaan Etelä-Savossa. Maakuntahallitus päättää viime kädessä siitä, mihin hankkeisiin maakuntaliitolle myönnetty rakennerahastorahoitus suunnataan. Ennen hankkeen lopullista rahoituspäätöstä maakunnan yhteistyöryhmä arvioi hankkeen ohjelmanmukaisuuden.

Maakuntaliiton osuus rakennerahastoista on:

M€	EAKR	valtio	ESR	valtio	yhteensä
2007	2,850	1,245	0,183	0,085	4,363
2008	2,370	1,295	0,162	0,079	3,906
2009	2,140	1,300	0,113	0,083	3,636
2010	2,990	2,100	-	-	5,090

Kaakkois-Suomi – Venäjä ENPI CBC 20072013 -ohjelma

Kaakkois-Suomi – Venäjä ENPI CBC 20072013 -ohjelman EU-rahoitusosuus on 36,185 milj. euroa. Tavoitteena on ollut, että Suomen ja Venäjän valtioiden vastinrahoitus on yhteensä saman verran kuin EU:n osarahoitus. Tämä tavoite toteutui 2. lokakuuta 2009, kun Venäjän Federaation hallitus vahvisti Venäjän vastinrahoituksen osuuden olevan samansuuruinen kuin Suomen valtion vastinrahoitus eli 18,09 milj. euroa. Ohjelman julkisen rahoituksen kokonaiskehys on näin ollen 72,370 milj. euroa. Jokaisessa hankkeessa tulee lisäksi olla partnereiden osoittamaa osarahoitusta, jonka suuruus riippuu hankkeen tyypistä. Ohjelman seurantakomitea määrittää partnereilta vaadittavien omarahoitusosuuksien suuruudet aina ennen hakukierroksen avautumista. EU:n ja Suomen valtion osarahoituksesta käytetään yhteensä 10 % ohjelman tekniseen tukeen.

Ohjelman toimeenpanon käynnistäminen vaatii vielä EU-komission ja Venäjän Federaation välisen rahoitussopimuksen, joka on allekirjoitettava 31. joulukuuta 2009 mennessä. Tämän jälkeen voidaan avata ohjelman ensimmäinen hankehaku. Ohjelmasta maakuntiin saatavan tuen määrä riippuu hyväksytyksi tulevista hankehakemuksista.

Maakuntaliiton talousarvio

Yleistä

Kuntien toimintamenot kasvavat peruspalvelubudjetin mukaan vuonna 2010 34 prosenttia. Vuosina 2009–2012 toimintamenojen ennakoitaan kasvavan keskimäärin 5,1 prosenttia. Kuntien ansiotason ennakoitaan nousevan vuonna 2010 2,53 prosenttia.

Kuntien verotulojen arvioidaan alenevan vuonna 2010 noin 2 prosenttia vuodesta 2009. Verotulot alenevat erityisesti kunnallisveron tuotossa, kun taas yhteisöverojen tuotto ja kiinteistöverotulot pysyvät vuoden 2009 tasolla.

Kuntien valtionosuuksien kehitys on koko maassa vuonna 2010 noin 6 prosenttia.

Etelä-Savon kuntien talouden tilanne on edelleen tukala. Vaikka vuonna 2008 maakunnan kunnat pystyivät vähentämään kertyneitä alijäämiä, vuosi 2009 ja varsinkin 2010 tulevat olemaan suurimmalle osalle kuntia alijäämäiset. Kun jo nyt verotuksen taso on korkeampi kuin muualla maassa, tulisi pääpainon talouden tasapainottamisessa olla menokehityksen hillitsemisessä. Menokehitys tulisi saada noin 2 prosenttiyksikköä alle maan yleisen kehityksen eli nollakasvuun. Samalla kuntien on varmistettava verotulojen kehitys vähintään valtakunnallisella tasolla.

Ratkaisevaa Etelä-Savon kuntien taloudelle on valtionosuuksien kehitys. Valtionosuuksien arvioidaan kasvavan tulevina vuosina 5–7 prosenttia. Uuden valtionosuuslain on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2010. Sen vaikutus Etelä-Savon kunnille on todennäköisesti vähäinen.

Taloussuunnitelma 2010–2012

Taloussuunnitelman 2010–2012 ensimmäinen vuosi muodostaa vuoden 2010 talousarvion.

Talousarvion (TA) ja -suunnitelman (TS) toimintatulot ja -menot sekä rahoitustulot ja -menot sekä jäsenkuntien maksuosuudet käyvät ilmi allaolevista taulukoista:

	TA 2010	TS 2011	TS 2012
Toimintatulot	2 211 600	2 226 900	2 292 900
Toimintamenot	2 221 500	2 239 200	2 305 200
* Käyttökate	- 9 900	- 12 300	- 12 300
Rahoitustulot	11 100	13 300	13 300
Rahoitusmenot	- 1 200	- 1 000	- 1 000
* Tilikauden tulos	+/- 0	+/- 0	+/- 0
** Tilikauden yli/alijäämä			
Jäsenkuntien maksuosuudet	2 176 900	2 198 700	2 264 700
Jäsenkuntien maksuosuuksien muutos	+ 2 %	+ 1 %	+ 3 %

Taloudelliset tavoitteet vuodelle 2010

Maakuntahallituksen ehdotus liiton vuoden 2010 talousarvioksi lähtee 2 prosentin kuntaosuuksien kasvusta vuoteen 2009 nähden. Tämä tarkoittaa 42 700 euron lisäystä. Kokonaiskanto vuonna 2010 on siten 2 176 900 euroa.

Talousarvioehdotus ottaa huomioon kunta-alan ennakoidun palkkaratkaisun sekä muut tämän toiminta-

suunnitelman luvussa *Maakuntaliiton virasto* esitetyt henkilöstömuutokset. Hankkeiden nettokustannukset ovat talousarvioehdotuksessa 100 350 euroa. Maakuntahallituksen käyttövaraus muun muassa hanke- rahoitukseen on 75 500 euroa.

Maakuntavaltuusto hyväksyy talousarviokäsittelyn yhteydessä liiton *toimintatulot, toimintamenot, rahoitustulot ja rahoitusmenot*:

	TA 2010	TA 2009	Muutos %
Toimintatulot	2 211 600	2 162 200	2,2
Toimintamenot	2 221 500	2 215 200	0,3 *
Käyttökate	- 9 900	- 53 000	435,4
Rahoitustulot	11 100	11 100	0,0
Rahoitusmenot	1 200	1 200	0,0
* Yli-/alijäämä		- 43 100	
* Tulot yhteensä	2 222 700	2 173 300	2,2
* Menot yhteensä	2 222 700	2 216 400	0,3

Maakuntahallitus käsittelee talousarvion tulosityksiköittäin.

Talousarvioehdotuksen perustelut

Talousarvion rakenne

Talousarvio jakautuu kolmeen tehtäväalueeseen:

- hallinto,
- virasto ja
- hankkeet.

Hallinnon sisällä on kustannukset jaoteltu kahteen tulosityksikköön eli kustannuspaikkaan:

- valtuusto ja hallitus (ml. maakuntajohtaja) ja
- tarkastuslautakunta.

Viraston talousarvio on jaettu hallintosäännön mukaisesti tulosityksiköihin:

- kehittämis- ja edunvalvontayksikkö,
- ohjelmayksikkö,
- aluesuunnittelu- ja
- hallintoyksikkö (viraston yhteiset menot sisältyvät tälle kustannuspaikalle).

Hankkeet-tehtäväalueeseen on sisällytetty kaikki talousarvion laadintahetkellä tiedossa olevat maakuntaliiton hallinnoimat hankkeet. Hankkeet voivat olla myös useamman tahon yhteishankkeita. Käyttösuunnitelmissa hankkeita koskeva tehtäväalue täydentyy talousarviovuoden aikana sitä mukaa, kuin uusia hankkeita tehdään.

Maakuntavaltuusto käsittelee liiton talousarvion hankkeiden osalta nettoperusteisena, mikä tarkoittaa sitä, että valtuuston hyväksymiin toimintamenoihin sisältyy hankkeista vain niiden aiheuttama nettomeno.

Talousarvioon sisältyvät hankkeet

Vuonna 2010 talousarvioesitykseen sisältyvät seuraavat hankkeet:

Kehittämisjohtaja (RK):

- EAKR tekninen tuki, hallinnollinen tekninen tuki, hankkeen rahoituspäätös vuosittain,
- EAKR tekninen tuki, muu tekninen tuki, teknisen avun käytön edellyttämä erillinen hanke ja
- ESR tekninen tuki, hallinnollinen tekninen tuki, rahoituspäätös vuosittain.

Kehittämisjohtaja (EA):

- Etelä-Savon edustautuminen Brysselissä, Itä-Suomen liittojen (4) yhteishanke, periaatepäätös 2010vuosille 2012, rahoituspäätös tehdään vuosittain,
- Kärjet – Etelä-Savon kärkitapahtumien kehittämishanke,
- Etelä-Savo – Saimaan maakunta tunnetuksi, maakunnan markkinointihanke ja
- Etelä-Savon Venäjä-strategian toteuttaminen.

Talousarvioehdotuksen perusteena olevat hankkeiden kokonaistulot ja -menot ovat:

	Vuonna 2010	Vuonna 2009
- Hankkeiden tulot	749 400	540 800
- Hankkeiden menot	849 750	627 400
* Nettomenot	-100 350	-86 600

Talousarvioesityksen perusteluna ohessa:

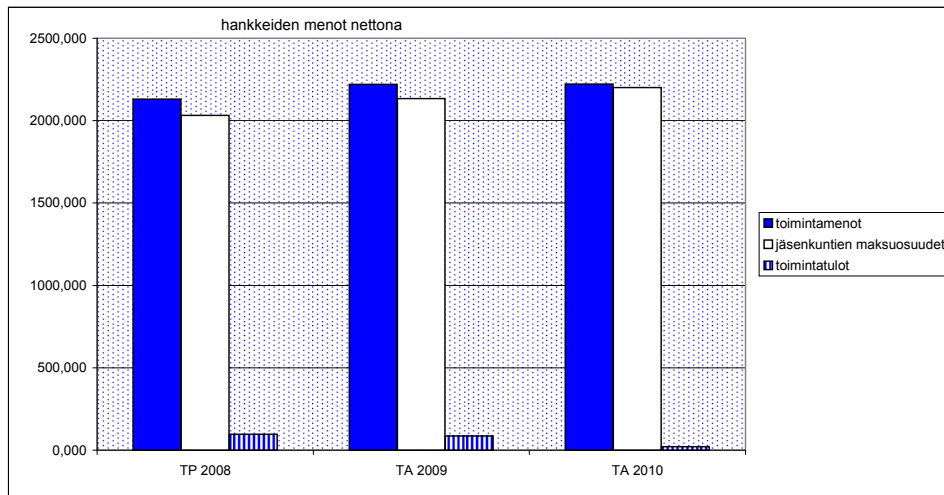
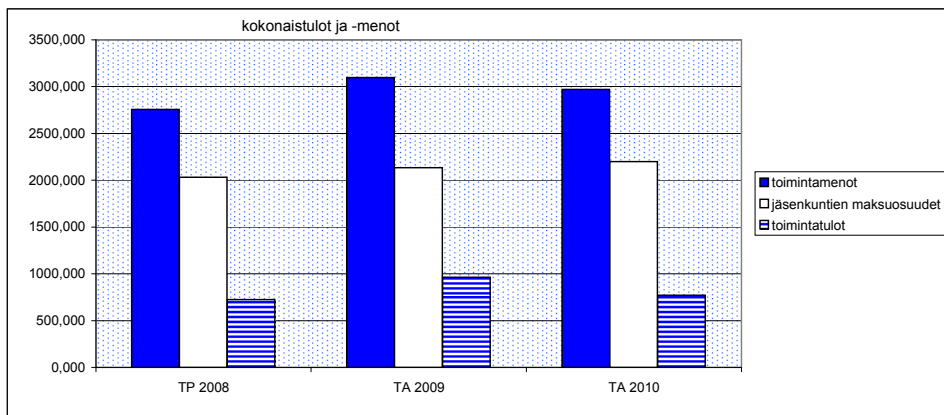
- talousarvioesitys tehtäväalueittain,
- henkilöstöliite ja
- kuntien maksusuustaulukko.

Tuloslaskelma

Hankkeet nettona

TP 2008	TA 2009	TA 2009 tot. 1.1.-30.9.	ml	al		TA 2010 alkup	muut-% 09-10	TS 2011	TS 2012
2 083 688	2 166 700	1 632 549			toimintatuotot	2 211 600	2,1	2 226 900	2 292 900
2 129 918	2 219 700	2 014 949			toimintakulut	2 221 500	0,1	2 239 200	2 305 200
-46 230	-53 000	-382 400			Käyttökate	-9 900		-12 300	-12 300,00
					Rahoitustuotot ja -kulut				
755	600	675			Korkotuotot	600	0,0	800	800
28 721	10 500	8 406			Muut rahoitustuotot	10 500	0,0	12 500	12 500
-549	-1 200	-20			Korkokulut	-1 200	0,0	-1 000	-1 000
-20	0	-5			Muut rahoituskulut	0		0	0
-17 323	-43 100	-373 344			Vuosikate	0		0	0
	0				Suunnitelmapoistot				
	0				Satunnaiset kulut ja tuotot				
-17 323	-43 100	-373 344			Tilikauden tulos	0		0	0
					Poistoeron muutos				
					Varausten muutos				
					Rahastojen muutos				
-17 323	-43 100	-373 344			Tilikauden yli/alijäämä	0		0	0

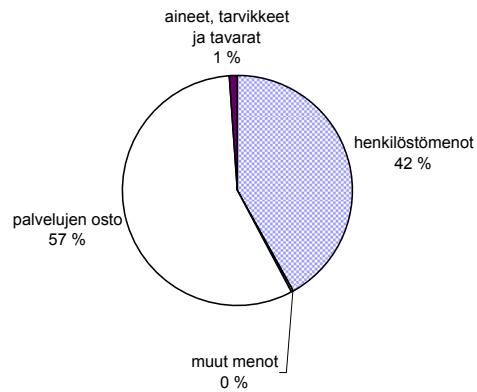

Tuloslaskelma
Hankkeet bruttona

TP 2008	TA 2009 käyttösuunn.	TA 2009 tot. 1.1.-30.9.	ml	al		TA 2010	muut-% 09-10	TS 2011	TS 2012
			30	10	Toimintatuotot				
2 070 718	2 213 200	1 621 028,19	33	10	MYYNITUOTOT	2 245 500	1,5	2 241 700	2 282 700
0	0	0,00	33	11	Korvaukset valtiolta	0		0	0
2 035 379	2 170 200	1 601 227,00			Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä	2 200 500	1,4	2 198 700	2 264 700
35 339	43 000	19 801,19			Muut suoritteiden myyntituotot	45 000	4,7	43 000	18 000
0	0	0,00	33	20	MAKSUTUOTOT	0		0	0
0	0	0,00	33	21	Yleishallinnon maksut	0		0	0
0	0	0,00	33	22	Muut palvelumaksut	0		0	0
630 354	817 100	93 864,53	33	30	TUET JA AVUSTUKSET	700 800	-14,2	593 400	442 200
815	0	0,00			Työllistämistuet	0		0	0
629 540	817 100	93 864,53	33	31	Muut tuet ja avustukset valtiolta	700 800	-14,2	593 400	442 200
0	0	0,00	33	32	Tuet ja avustukset EU:lta	0		0	0
0	0	0,00	33	33	Tuet ja avustukset muilta	0		0	0
10 010	14 500	11 817,42	33	40	MUUT TOIMINTATUOTOT	14 700	1,4	10 200	10 200
10 010	14 500	10 997,69	33	41	Vuokratuotot	14 700	1,4	10 200	10 200
0	0	819,73	33	42	Muut toimintatuotot	0		0	0
2 711 083	3 044 800	1 726 710,14			* toimintatuotot yhteensä	2 961 000	-2,8	2 845 300	2 735 100
			35	00	Toimintakulut				
1 635 091	1 850 700	1 353 981,18	35	01	HENKILÖSTÖKULUT	1 886 400	1,9	1 859 400	1 738 300
1 312 586	1 422 500	1 086 849,05	35	02	Palkat ja palkkiot	1 502 200	5,6	1 442 000	1 345 600
-17 684	-3 000	-6 480,96	35	30	Henkilöstökorvaukset ja henkilöstömenojen korja	-2 500	-16,7	-2 500	-2 500
340 190	431 200	273 613,09			Henkilösivukulut	386 700	-10,3	419 900	395 200
284 919	348 700	228 751,30	35	10	Eläkekulut	336 000	-3,6	335 000	315 800
55 270	82 500	44 861,79	35	20	Muut henkilösivukulut	50 700	-38,5	84 900	79 400
885 750	999 400	553 324,12	35	40	PALVELUJEN OSTO	833 900	-16,6	754 000	767 400
885 750	999 400	553 324,12	35	41	Muiden palvelujen ostot	833 900	-16,6	754 000	767 400
85 743	76 100	66 863,30	35	50	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	76 700	0,8	76 000	70 600
85 743	76 100	66 863,30	35	51	Ostot tilikauden aikana	76 700	0,8	76 000	70 600
150 729	171 600	134 941,93	35	90	MUUT TOIMINTAKULUT	173 900	1,3	168 200	171 100
250	0	2 235,94	35	91	Avustukset	0		0	0
150 479	164 600	132 705,99	35	92	Vuokrat	168 400	2,3	168 200	171 100
0	7 000	0,00	35	93	Muut toimintakulut	5 500	-21,4	0	0
2 757 313	3 097 800	2 109 110,53			* toimintakulut yhteensä	2 970 900	-4,1	2 857 600	2 747 400
-46 230,49	-53 000	-382 400			Toimintakate	-9 900	-81,3	-12 300	-12 300
					Rahoitustuotot ja -kulut				
755	600	675			Korkotuotot	600	0,0	800	800
755	600	675			Korkotuotot sij. ja talletuksista	600	0,0	800	800
28 721	10 500	8 406			Muut rahoitustuotot	10 500	0,0	12 500	12 500
504	500	202			Osinkotuotot ja osuuspo:n korot	500	0,0	500	500
28 217	10 000	8 205			Viivästyskorkotuotot				
-549	-1 200	-20			Muut rahoitustulot	10 000	0,0	12 000	12 000
-2		-15			Korkokulut	-1 200	0,0	-1 000	-1 000
-547	-1 200	-5			Viivästyskorot				
-20	0	-5			Muut korkokulut	-1 200	0,0	-1 000	-1 000
-17 323	-43 100	-373 344			Muut rahoituskulut				
0	0	0			Vuosikate	0		0	0
0	0	0			Poistot ja arvonalentumiset	0		0	0
0	0	0			Suunnitelmapoistot	0		0	0
					Poistot koneista ja kalustosta				
					Poistot muista aineell. hyödykkeistä				
0	0	0			Arvonalentumiset	0		0	0
					Käyttöomaisuuden myyntitappiot				
					Muut kertaluonteiset poistot				
0	0	0			Satunnaiset erät	0		0	0
0	0	0			Satunnaiset tuotot	0		0	0
					Käyttöomaisuuden myyntivoitot				
					Vahingonkorvaukset				
					Aikaisemmille tilik. kuuluvat tuotot				
					Muut satunnaiset tuotot				
0	0	0,00			Satunnaiset kulut	0		0	0
					Vahingonkorvaukset ja sopimussakot				
					Muut satunnaiset kulut				
-17 322,93	-43 100	-373 344,24			Tilikauden tulos	0		0	0
					Poistoeron muutos				
					Varausten muutos				
					Rahastojen muutos				
-17 322,93	-43 100,00	-373 344,24			Tilikauden yli/alijäämä	0		0	0

Käyttötalousosa
Hallinto

TP 2008	TA 2009 käyttösuunn.	TA 2009 tot. 1.1.-30.9.	ml	al		TA 2010	muut-% 09-10	TS 2011	TS 2012
			30	10	Toimintatuotot				
2 032 693	2 134 200	1 601 714	33	10	MYYNITUOTOT	2 176 900	2,0	2 198 700	2 264 700
0	0	0	33	11	Korvaukset valtiolta	0		0	0
2 032 600	2 134 200	1 600 677			Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä	2 176 900	2,0	2 198 700	2 264 700
93	0	1 037			Muut suoritteiden myyntituotot	0		0	0
0	0	0	33	20	MAKSUTULOT	0		0	0
0	0	0	33	21	Yleishallinnon maksut	0		0	0
0	0	0	33	22	Muut palvelumaksut	0		0	0
0	0	0	33	30	TUET JA AVUSTUKSET	0		0	0
0	0	0			Työllistämistuet	0		0	0
0	0	0	33	31	Muut tuet ja avustukset valtiolta	0		0	0
0	0	0	33	32	Tuet ja avustukset EU:lta	0		0	0
0	0	0	33	33	Tuet ja avustukset muilta	0		0	0
0	0	545	33	40	MUUT TOIMINTATUOTOT	0		0	0
0	0	0	33	41	Vuokratuotot	0		0	0
0	0	545	33	42	Muut toimintatuotot	0		0	0
2 032 693	2 134 200	1 602 259			* toimintatuotot yhteensä	2 176 900	2,0	2 198 700	2 264 700
			35	00	Toimintakulut				
176 019	194 600	145 342	35	01	HENKILÖSTÖKULUT	189 800	-2,5	199 900	204 800
150 820	164 500	125 817	35	02	Palkat	164 800	0,2	168 800	172 700
0	0	0	35	30	Henkilöstökorvaukset ja henkilöstömenojen korjaukset	0		0	0
25 200	30 100	19 524			Henkilösivukulut	25 000	-16,9	31 100	32 100
19 098	21 600	15 371	35	10	Eläkekulut	20 000	-7,4	22 100	22 900
6 102	8 500	4 153	35	20	Muut henkilösivukulut	5 000	-41,2	9 000	9 200
230 002	205 550	160 005	35	40	PALVELUJEN OSTO	256 250	24,7	250 800	378 500
230 002	205 550	160 005	35	41	Muiden palvelujen ostot	256 250	24,7	250 800	378 500
23 400	9 600	8 926	35	50	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	5 500	-42,7	5 700	5 900
23 400	9 600	8 926	35	51	Ostot tilikauden aikana	5 500	-42,7	5 700	5 900
4 423	1 500	6 454	35	90	MUUT KULUT	2 000	33,3	2 100	2 200
0	0	1 900	35	91	Avustukset	0		0	0
4 423	1 500	4 554	35	92	Vuokrat	2 000	33,3	2 100	2 200
0	0	0	35	93	Muut kulut	0		0	0
433 844	411 250	320 727			* toimintakulut yhteensä	453 550	10,3	458 500	591 400
1 598 848	1 722 950	1 281 532			** yleishallinto netto	1 723 350	0,0	1 740 200	1 673 300

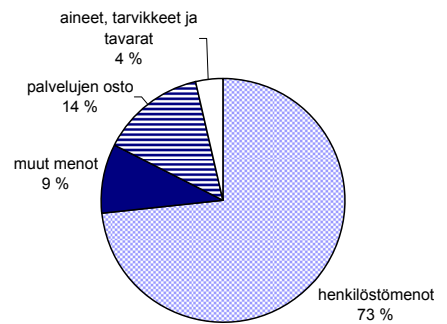
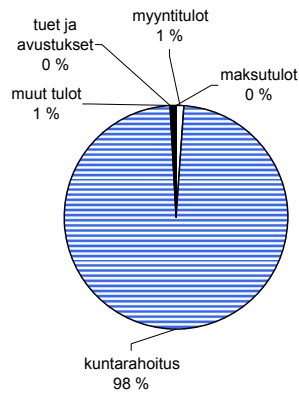

Käyttötalouso

Tulosalue: **Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu/ virasto**

TP 2008	TA 2009 käyttösuunn.	TA 2009 tot. 1.1.-30.9.	ml	al		TA 2010 alkup	muut-% 09-10	TS 2011	TS 2012
					Toimintatuotot				
36 246	18 000	18 764	30	10	MYYNITUOTOT	20 000	11,1	18 000	18 000
0	0	0	33	11	Korvaukset valtiolta	0		0	0
1 000	0	0			Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä	0		0	0
35 246	18 000	18 764			Muut suoritteiden myyntituotot	20 000	11,1	18 000	18 000
0	0	0	33	20	MAKSUTULOT	0		0	0
0	0	0	33	21	Yleishallinnon maksut	0		0	0
0	0	0	33	22	Muut palvelumaksut	0		0	0
4 739	0	253	33	30	TUET JA AVUSTUKSET	0		0	0
815	0	0			Työllistämistuet	0		0	0
3 924	0	253	33	31	Muut tuet ja avustukset valtiolta	0		0	0
0	0	0	33	32	Tuet ja avustukset EU:lta	0		0	0
0	0	0	33	33	Tuet ja avustukset muilta	0		0	0
10 010	14 500	11 272	33	40	MUUT TOIMINTATUOTOT	14 700	1,4	10 200	10 200
10 010	14 500	10 998	33	41	Vuokratuotot	14 700	1,4	10 200	10 200
0	0	274	33	42	Muut toimintatuotot	0		0	0
50 995	32 500	30 289			* toimintatuotot yhteensä	34 700	6,8	28 200	28 200
					Toimintakulut				
1 107 401	1 230 550	893 640	35	01	HENKILÖSTÖKULUT	1 224 200	-0,5	1 259 200	1 216 700,0
865 675	918 050	698 257	35	02	Palkat	948 100	3,3	953 700	919 900,0
-14 001	-3 000	-6 481	35	30	Henkilöstökorvaukset ja henkilöstömenojen korjat	-2 500		-2 500	-2 500,0
255 727	315 500	201 863			Henkilösivukulut	278 600	-11,7	308 000	299 300,0
220 745	261 100	172 525	35	10	Eläkekulut	245 500	-6,0	250 600	243 700,0
34 982	54 400	29 338	35	20	Muut henkilösivukulut	33 100	-39,2	57 400	55 600,0
285 220	237 800	169 881	35	40	PALVELUJEN OSTO	231 600	-2,6	244 200	259 100,0
285 220	237 800	169 881	35	41	Muiden palvelujen ostot	231 600	-2,6	244 200	259 100,0
58 344	61 700	46 663	35	50	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	60 400	-2,1	60 700	62 100,0
58 344	61 700	46 663	35	51	Ostot tilikauden aikana	60 400	-2,1	60 700	62 100,0
133 561	151 300	118 924	35	90	MUUT KULUT	151 400	0,1	155 100	158 900,0
250	0	336	35	91	Avustukset	0		0	0,0
133 311	151 300	118 588	35	92	Vuokrat	151 400	0,1	155 100	158 900,0
0	0	0	35	93	Muut kulut	0		0	0,0
1 584 526	1 681 350	1 229 108			* toimintakulut yhteensä	1 667 600	-0,8	1 719 200	1 696 800
-1 533 531	-1 648 850	-1 198 818			** maakunn.keh- ja suunn, netto	-1 632 900	-1,0	-1 691 000	-1 668 600

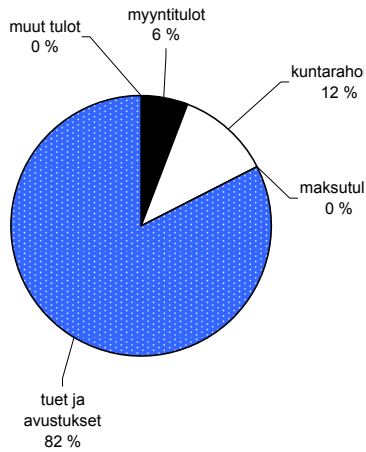
Käyttöomaisuus									
Arvo 1.1.									
Lisäykset									
Vähennykset									
Poistot									
Arvo 31.12.									

Käyttötalousosa

Tulosalue: **Hankkeet**

TP2008	TA 2009 Käyttösuunn.	TA 2009 tot. 1.1.-30.9.	ml	al		TA 2010 alkup.	muut-% 09-10	TS 2011	TS 2012
			30	10	Toimintatuotot				
1 779	61 000	550	33	10	MYYNITUOTOT	48 600	-20,3	25 000	0
0	0	0	33	11	Korvaukset valtiolta	0		0	0
1 779	36 000	550			Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä	23 600	-34,4	0	0
0	25 000	0			Muut suoritteiden myyntituotot	25 000		25 000	0
0	0	0	33	20	MAKSUTULOT	0		0	0
0	0	0	33	21	Yleishallinnon maksut	0		0	0
0	0	0	33	22	Muut palvelumaksut	0		0	0
625 616	817 100	93 612	33	30	TUET JA AVUSTUKSET	700 800	-14,2	593 400	442 200
0	0	0			Työllistämistuet	0		0	0
625 616	817 100	93 612	33	31	Muut tuet ja avustukset valtiolta	* 700 800	-14,2	593 400	442 200
0	0	0	33	32	Tuet ja avustukset EU:lta	0		0	0
0	0	0	33	33	Tuet ja avustukset muilta	0		0	0
0	0	0	33	40	MUUT TOIMINTATUOTOT	0		0	0
0	0	0	33	41	Vuokratuotot	0		0	0
0	0	0	33	42	Muut toimintatuotot	0		0	0
627 395	878 100	94 162			* toimintatuotot yhteensä	749 400	-14,7	618 400	442 200
			35	00	Toimintakulut				
351 671	425 550	315 000	35	01	HENKILÖSTÖKULUT	472 400	11,0	400 300	316 800
296 091	339 950	262 774	35	02	Palkat	389 300	14,5	319 500	253 000
-3 683	0	0	35	30	Henkilöstökorvaukset ja henkilöstömenojen korjat	0		0	0
59 263	85 600	52 225			Henkilösivukulut	83 100	-2,9	80 800	63 800
45 076	66 000	40 855	35	10	Eläkekulut	70 500	6,8	62 300	49 200
14 187	19 600	11 370	35	20	Muut henkilösivukulut	12 600	-35,7	18 500	14 600
370 528	556 050	223 438	35	40	PALVELUJEN OSTO	346 050	-37,8	259 000	129 800
370 528	556 050	223 438	35	41	Muiden palvelujen ostot	346 050	-37,8	259 000	129 800
3 998	4 800	11 274	35	50	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	10 800	125,0	9 600	2 600
3 998	4 800	11 274	35	51	Ostot tilikauden aikana	10 800	125,0	9 600	2 600
12 745	18 800	9 564	35	90	MUUT KULUT	20 500	9,0	11 000	10 000
0	0	0	35	91	Avustukset	0		0	0
12 745	11 800	9 564	35	92	Vuokrat	15 000	27,1	11 000	10 000
0	7 000	0	35	93	Muut kulut	5 500		0	0
738 943	1 005 200	559 276			* toimintakulut yhteensä	849 750	-15,5	679 900	459 200
-111 548	-127 100	-465 114				-100 350	-21,0	-61 500	-17 000

HENKILÖSTÖ VUONNA 2010

TA 2009		nro	tehtäväalue/yksikkö	TA 2010	
hiotyöv	työkk			nimike	työkk
		12	maakuntajohtaja	maakuntajohtaja	12
		6	tiedottaja, ts. osuus 50 %	tiedottaja, ts. oa. 60%, osuus 75 %	5,4
		12	maakuntajohtajan sihteeri	maakuntajohtajan sihteeri	12
		6	maakuntasuunnittelija, osuus 50 %	maakuntasuunnittelija, osuus 50 %	6
3,0	36		* Hallinto yhteensä		35 3,0
8,2		12	hallintojohtaja	hallintojohtaja	12
		12	taloussihteeri	taloussihteeri	12
		12	toimistosihteeri	toimistosihteeri	12
		12	tietojärjestelmäsuunnittelija, ts.	tietojärjestelmäsuunnittelija, ts.	12
		12	arkisto- ja julkaisusihteeri	arkisto- ja julkaisusihteeri	12
		12	toimistovirkailija	toimistovirkailija	12
		12	toimistovirkailija, ts.	toimistovirkailija, ts.	12
		12	siivooja, ts.	siivooja, ts.	12
		2,4	henkilöstösihteeri, osuus 20 %	henkilöstösihteeri, osuus 20 %	2,4
5,0		12	kehittämisjohtaja	kehittämisjohtaja	12
		8,5	maakuntasuunnittelija, ts.	maakuntasuunnittelija, ts.	12
		3,5	maakuntasuunnittelija, va.		
		12	maakuntasuunnittelija, ts.	maakuntasuunnittelija, ts.30%	3,6
		12	maakunta-asiamies	maakunta-asiamies	12
		12	tilastosihteeri, ts.	tilastosihteeri, ts.	12
3,0		12	kehittämisjohtaja	kehittämisjohtaja	12
		12	maakuntas sihteeri	maakuntas sihteeri	12
		12	maakuntasuunnittelija, ts.	maakuntasuunnittelija, ts.	12
4,8		12	suunnittelujohtaja	suunnittelujohtaja	12
		12	maakuntainsinööri	maakuntainsinööri	12
		12	maakuntasuunnittelija	maakuntasuunnittelija	12
		10	maakuntasuunnittelija, ts. 60% 1.1.-31.5.	maakuntasuunnittelija, ts.	12
		12	suunnitteluavustaja	suunnitteluavustaja	12
21,0	252		* Viraston tulosityksiköt yhteensä		246 20,5
5,7		393	EU-ohjelmien hallinnointi	suunnittelija, ts.	12
		8,5	suunnittelija, ts.		
		3,5	suunnittelija, va.		
		3,0	tiedottaja, ts. osuus 25 %	tiedottaja, ts., oa. 60%, osuus 25 %	1,8
		12	erikoissuunnittelija, ts.	erikoissuunnittelija, ts.	3
		12	EU-koordinaattori, ts.	hankevalmistelija	12
		12	EU-seurantas sihteeri, ts.	EU-koordinaattori, ts.	12
		10,8	EU-seurantas sihteeri, ts.	EU-seurantas sihteeri, ts.	12
		6	EU-seurantas sihteeri, ts., ma.	EU-seurantas sihteeri, ts. 90%	10,8
0,1		1,2	EU-seurantas sihteeri, ts.	EU-seurantas sihteeri, ts.	12
0,5		392	Kärjet	EU-seurantas sihteeri, ts. 10%	1,2
2,1		396	E-Savon Venäjä -strategian toteuttaminen	maakuntasuunnittelija, ts. 50%	6
		3	tiedottaja, osuus 25 %		
		12	markkinointipäällikkö, ma.	markkinointipäällikkö, ma.	12
		9,6	markkinointiasistentti, ma. 80%	markkinointiasistentti, ma. 80%	9,6
		399	Laajakaista kaikille- koordin.hanke	maakuntasuunnittelija 70%	8,4
8,3	100		* Hankkeet yhteensä		113 9,4
32,3	388		** YHTEENSÄ		394 32,9

KUNTIEN MAKSUOSUUDET 2010 (alustava)

	lask.vero- tulot 2007(* 1000 €	maksuosuudet 2010 €	%	maksuosuudet 2009 €
Enonkoski	3 868	20 401	0,9	20 001
Heinävesi	10 602	55 912	2,6	54 815
Hirvensalmi	6 160	32 486	1,5	31 849
Joroinen	14 201	74 896	3,4	73 427
Juva	16 906	89 160	4,1	87 411
Kangasniemi	14 587	76 928	3,5	75 419
Kerimäki	13 819	72 880	3,3	71 451
Mikkeli	132 881	700 794	32,2	687 048
Mäntyharju	17 340	91 447	4,2	89 653
Pertunmaa	4 486	23 658	1,1	23 194
Pieksämäki	52 942	279 207	12,8	273 730
Punkaharju	10 831	57 122	2,6	56 002
Puumala	7 431	39 190	1,8	38 421
Rantasalmi	9 475	49 968	2,3	48 988
Ristiina	14 092	74 319	3,4	72 861
Savonlinna	75 895	400 257	18,4	392 406
Sulkava	7 257	38 273	1,8	37 523
YHTEENSÄ	412 772	2 176 900	100,0	2 134 200
muutos-% 2009-2010		2,0		